

**Тези виступу Світлани Ліщук на підсумковій
науково-практичній конференції "Теорія та
методика професійного розвитку
педагогічних працівників як складова
безперервного навчання впродовж життя"**

**ОСОБЛИВОСТІ ІНТЕГРАЦІЇ ПРИРОДНИЧО-НАУКОВОЇ Й
ПРОФЕСІЙНО-ПРАКТИЧНОЇ ПІДГОТОВКИ МАГІСТРІВ ВЕТЕРИНАРНОЇ
МЕДИЦИНИ, ЯК ПЕРЕДУМОВА ПРОФЕСІЙНО-КРЕАТИВНОГО
СЕРЕДОВИЩА ЗВО.**

***Анотація:** Інноваційні підходи в повній мірі характеризують сучасну систему педагогічної освіти, які покращують її якість і відповідно сам процес підготовки майбутніх спеціалістів, серед яких чільне місце посідає інтеграційний підхід, що забезпечує повноту, цілісність, мобільність і варіативність змісту педагогічної освіти. Саме інтеграція змісту природничо-наукової й професійнопрактичної підготовки майбутніх спеціалістів, яка обумовлена специфікою його діяльності, надасть можливість підвищити рівень готовності випускників університетів до майбутньої діяльності.*

***Ключові слова:** освіта, студенти, інтеграція, магістри ветеринарної медицини.*

У розвитку освіти мають враховуватися потужні інтеграційні процеси. Особливого значення для модернізації вищої освіти набувають орієнтири Болонського процесу, Лісабонської конвенції “Про визнання кваліфікацій”, “Європейської рамки кваліфікацій для навчання протягом життя”. Відомі міжнародні організації, що нині працюють у сфері освіти, останніми десятиліттями вивчають проблеми, пов'язані з появою компетентнісно орієнтованої освіти; серед них – ЮНЕСКО, ЮНІСЕФ, ПРООН, Рада Європи, Організація європейського співробітництва та розвитку, Міжнародний департамент стандартів тощо. Набуття життєво важливих компетентностей науково-педагогічними працівниками надає їм можливість орієнтуватися у сучасному суспільстві, інформаційному просторі, швидкоплинному розвитку ринку праці, подальшому здобутті освіти[3] Компетентнісно орієнтований підхід до формування змісту освіти став новим концептуальним орієнтиром шкіл зарубіжжя і породжує безліч дискусій як на міжнародному, так і на національному рівнях різних країн. Інноваційна спрямованість змісту освіти також виявляється багатоаспектно, насамперед, у державних стандартах освіти; концепціях розвитку особистості, яка навчається; авторських навчальних планів і програмах, підручниках, навчальних посібниках нового покоління; новій системі оцінювання навчальних досягнень і моніторингу якості освіти; розвитку творчих можливостей особистості як основи її подальшої інноваційної діяльності, конкурентоспроможності закладів й установ освіти, учасників навчально-виховного процесу; освітніх технологіях – упровадженні діалогових, діагностичних, активних, інтерактивних, дистанційних, комп'ютерних, мультимедійних, телекомунікаційних, тренінгових, проектних, модульних, колективних (у малих групах), індивідуальних (самостійних); створенні особистісно орієнтованих навчальних планів і програм, де розвивальна функція освіти стає пріоритетною [2].

Для підготовки магістра зі спеціальності «Ветеринарна медицина» 75% обсягу освітньої програми відводиться для забезпечення загальних та спеціальних (фахових) компетентностей, визначених стандартом вищої освіти. Основним компонентом професійної компетенції сучасного спеціаліста ветеринарної медицини, за твердженням ряду фахівців, є дидактична компетентність – компонент, у якому відбиваються первинні значення професійної компетентності: обізнаність, наявність знань, умінь та досвіду, перетворених у систему набутих знань з урахуванням їх

широти, глибини, обсягу, стилю мислення, норм педагогічної етики, соціальних функцій педагога. Поняття дидактична компетентність необхідно розглядати як володіння постановкою цілей і завдань навчання, загальнопедагогічними принципами вибору змісту освіти майбутнього громадянина, знання дидактичних методів, прийомів, умінь не тільки передати означену суму інтегрованих знань з форм організації та засобів навчання, але й забезпечити надійне розуміння та засвоєння. У широкому аспекті дидактична компетентність – це сукупність теоретичних знань, практичних умінь, досвіду, особистих якостей педагога, уміння бути готовим застосовувати їх на практиці.

Якщо зв'язок предметних методик із базовими науками очевидний, то питання про їхнє місце в системі педагогічних наук і зв'язки з загальною педагогікою залишаються актуальними і на сьогодні. У дослідженнях останніх років обстоювалась незалежність методик як наукових дисциплін. Але О. Абдуліна у своїх роботах визначила спільний зміст і зв'язки наукової й методичної підготовки, що дозволяє природничо-наукову і професійно-практичну підготовки об'єднати в інтегровану цілісність, яка репрезентована такими елементами: спільний об'єкт вивчення, спільні принципи підготовки; єдина спрямованість змісту освіти, активна взаємодія із зовнішнім середовищем, постійна корекція змісту, форм і методів викладання психолого-педагогічних дисциплін відповідно до вимог суспільства до ЗВО і змін до змісту науково-педагогічної діяльності, систематичний безпосередній зв'язок викладання з практикою школи, науковий аналіз передового педагогічного досвіду. [1].

Професійно-практичній підготовці магістра зі спеціальності «Ветеринарна медицина» притаманні форми організації навчального процесу, спрямовані на набуття практичних умінь, а саме: лекція (лекція-бесіда, лекція-прес-конференція, лекція-дискусія), семінар (семінар – «круглий стіл», семінар – «ділова гра», семінар - прес-конференція, семінар у формі мінізаняття), практичні й лабораторні заняття, педагогічна практика, навчальні екскурсії. У процесі педагогічної діяльності прийшли до висновку, що саме ігри, моделювання, розв'язування прикладних та винахідницьких задач, самостійна робота, дослідно-експериментальна діяльність, участь у семінарах і диспутах, робота над проектами сприяють формуванню креативної особистості. Креативні методи навчання орієнтовані на створення студентами власних освітніх продуктів. Пізнання при цьому можливе, але воно відбувається саме під час та за рахунок творчої діяльності. Головним результатом є отримання нового продукту. До креативних методів належать методи, які у традиційному розумінні є інтуїтивними: метод «мозкового штурму», метод емпатії, педагогічні методи студента, який виконує роль викладача, тощо. Інший вид креативних методів навчання базується на виконанні алгоритмічних приписів та інструкцій (методи синектики, «морфологічного аналізу»). Їх мета – побудова логічної опори для створення студентами освітньої продукції. Наступний вид креативних методів – метод евристики, тобто прийоми, які дозволяють студентам вирішувати завдання шляхом «наведення» на можливі правильні їх рішення та скорочення варіантів таких рішень[3].

Сучасні методи навчання передбачають використання засобів масової інформації, зокрема мультимедійних, комп'ютерів, комп'ютерних мереж, web-сайтів, електронних підручників, відеопрограм. Головним у використанні цих засобів, окрім професійної спрямованості, повинна виступати їхня інтерактивність, вона забезпечує взаємодію між студентами, студентами і викладачами. Інтерактивні засоби сприяють обміну інформацією (хоча це дуже важливо, оскільки задовольняє одну знайважливіших потреб – інформаційну, яка може стати основою розвитку вищої потреби, а саме пізнавальної) й організації сумісної діяльності.

Водночас використання проблемних, інтерактивних методів навчання є першою сходинкою до формування інтересу до самостійного пізнання нового, якщо цей інтерес постійно підкріплюється відповідними завданнями, діяльністю, інакше відбувається

його поступове згасання саме до четвертого курсу, коли майбутній фахівець може активно займатися науково-дослідницькою роботою. Вихід з цього – залучення студентів молодших курсів до пошуково-дослідницької діяльності, яка може здійснюватись у наукових гуртках. Доцільно, щоби безпосередніми керівниками таких гуртків були молоді вчені, аспіранти, магістранти і навіть студенти старших курсів. Робота таких гуртків повинна знаходитися під опікою провідних учених вищої школи. Пошуково-дослідна робота на молодших курсах спрямовується на організацію навчально-пізнавальної діяльності, яка сприяє надбанню студентами нового досвіду. При цьому студенти залучаються до процесу самостійного збору та опрацювання інформації, набуття знань і пошуку шляхів розв'язання проблеми. Пошуково-дослідна діяльність передбачає самостійну роботу з навчальною, науково-популярною та довідковою літературою, використання таких джерел нових знань, як аудіо-, відеопрограм, системи Internet, комп'ютерних бібліотек, електронних підручників, вебсайтів тощо. До пошуково-дослідної діяльності можна віднести: бібліографічний пошук, краєзнавчу роботу, дискусії з наукових проблем, моделювання певних процесів, фактів, явищ, проведення навчального дослідження, допомогу студентам старших курсів, магістрантам, аспірантам у проведенні дослідження, в обробці його результатів тощо [5].

Отже, пошуково-дослідна діяльність стає першою сходинкою до науководослідницької діяльності студентів старших курсів, яка є однією з форм самовираження особистості студента, розвиває його творче мислення, ініціативність, самостійність. Важливими особливостями самостійної роботи виступає те, що, по-перше, вона має яскраво виражений пізнавальний характер, а по-друге, формує професійну самостійність, здатність до творчого розв'язання не лише навчальних завдань, але й тих, що виникатимуть у подальшій професійній діяльності в умовах реального виробництва. Мотиви наукової діяльності, пов'язані з розумінням її значущості, намаганням зробити свій внесок у рішення важливих наукових та прикладних проблем, сприяють зростанню інтересу до майбутньої професійної діяльності, спрямовують майбутніх фахівців на самовдосконалення, налаштовують на постійний пошук, самоосвіту і самовиховання, що підвищує якість освіти майбутніх фахівців [4].

Список використаної літератури

1. Абдуллина О. А. Педагогическая практика студентов : учеб. пособ. М. : Просвещение, 1989. 175 с.
2. Алиева С.В. Креативное образование управленческих кадров в высшей школе Ростов-н-Д – Пятигорск: Изд-во СКАГС, 2004.
3. Інтернаціоналізація вищої освіти в Україні: методичні рекомендації. За ред. І. Степаненко. К.: ІВО НАПН України, 2016. 158 с.
4. Курлянд З. Н. Професійно-креативне середовище ВНЗ – передумова підвищення якості підготовки майбутніх фахівців вузу 78с.
5. Павлюк Р. О. Креативність як складова частина професійної підготовки майбутніх учителів вузу 112с.